

Parc Memorial Etnografic Șumuleu Ciuc

19 octombrie 2022, CDR Centru

light

01

CONTEXT ȘI ARGUMENT

02

PARCUL ÎN PERSPECTIVE

03

CONCEPT ȘI VALOARE

04

PROIECT ȘI IMPACT

05

PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Fig. 217.—Dyer.

01

CONTEXT

**Patrimoniul cultural este un
bun comun NEREGENERABIL.**

„Este o nevoie urgentă de a re poziționa politicile de patrimoniu cultural, plasându-le în centrul unei abordări integrate care să se concentreze pe conservarea și promovarea patrimoniului de către societate în ansamblu – atât de către autoritățile naționale, cât și de către comunitățile care sunt custozii acelei moșteniri”

--- Strategia Culturală Europeană 21

FORȚE MOTRICE ȘI DETERMINANTE

Tendențe demografice

- Îmbătrânirea societății
- Urbanizare și periurbanizare accentuată
- Multiculturalism, migrație și mobilitate

Tendențe politice

- Schimbări globale de putere și nevoia de reconsolidare Europeană
- Tendința conservatoare vs. radicalism
- Poziția Uniunii Europene în raport cu patrimoniul cultural

Tendențe tehnologice

- Digitizare și digitalizare
- Noile canale media, realitate augmentată, gamificare

Tendențe socio-culturale

- Valoare adăugată a patrimoniului, contribuție majoră la PIB și inovare
- Turism cultural
- Efectul pandemiei Covid-19 și noilor tehnologii asupra generației tinere

Tendențe de mediu

- Criza climatică și decuplarea dezvoltării urbane de sistemele ecologice
- Nevoia tranziției către economii cu impact scăzut asupra mediului

FORȚE MOTRICE ȘI DETERMINANTE

Tendențe demografice

Tendențe politice

Tendențe tehnologice

Tendențe socio-culturale

Tendențe de mediu

O nouă optică, noi priorități și oportunități în dezvoltarea programelor de valorificare a patrimoniului cultural.

PARCURILE ETNOGRAFICE / CULTURALE VII

- Conservă, expun și valorizează **elemente cultural-definitorii regionale** la nivel național și internațional ale **principiului transilvanismului**
- **Salvgardează patrimoniul** de valoare pentru domeniul etnografiei, permit studiul și experimentarea sistematică a culturilor, valorilor și abilităților din trecut și **transferul acestora în prezent**
- **Reconstruiesc habitate**, implicit legătura inexorabilă între sistemul natural și cel antropocentric caracteristică vieții tradiționale
- Expun tipologia satelor și gospodăriilor, a profilului ocupațional, ilustrării meșteșugurilor și industriilor tradiționale, furnizând **o platformă pentru noi activități economice**
- Valorifică obiecte și unelte de patrimoniu nu numai ca artefacte ale meseriilor dispărute, ci și ca **vectori de îmbogățire a culturii și competențelor contemporane**
- Implică transferarea unor monumente de arhitectură populară și colecții de obiecte și instalații din situri originale într-o **rezervație culturală vie**

PARCURILE ETNOGRAFICE

- Debutul muzeelor etnografice: 1981, **Skansen, Suedia** (Arthur Hazeiuls) – model pentru Europa;
- Muzeu ale civilizației tradiționale în Danemarca (1901), Finlanda (1909), Olanda (1912), etc.
- **Scop:** reconstruirea și revalorificarea realității socio-culturale a satului prin programe expoziționale, de restaurare și conservare, de formare și experimentare
 - Monumente de arhitectură populară
 - Instalații tehnice populare și ateliere meșteșugărești – mărturii ale tehnicii breslelor și meseriilor tradiționale
- **Scări:** locuință, gospodărie, instituții, așezare, relația peisagistic-culturală cu mediul înconjurător.
- **Istorie vie:** recreare și reinterpretare experiențială

HESSENPARK (DE)

- Fondat în 1974, pe 65 de hectare: 100 de clădiri istorice translocate;
- Păstrarea cunoștințelor despre tehnicile tradiționale de construcție și recuperarea experimentală a acestora – 38 de meserii;
- Tehnici meșteșugărești tradiționale: ceramică, legarea măturilor, tipografie, forjare, fabricarea frânghiilor, etc.
- Agricultură regenerativă: conservarea soiurilor de plante, demonstrarea metodelor agricole tradiționale;
- Expoziții permanente și facilități de comercializare a produselor: ex. expoziția de fontă, producători tradiționali de pensule
- Circa 250,000 vizitatori (120,000 în 2021)

HESSENPARK (DE)

CONTEXT NAȚIONAL

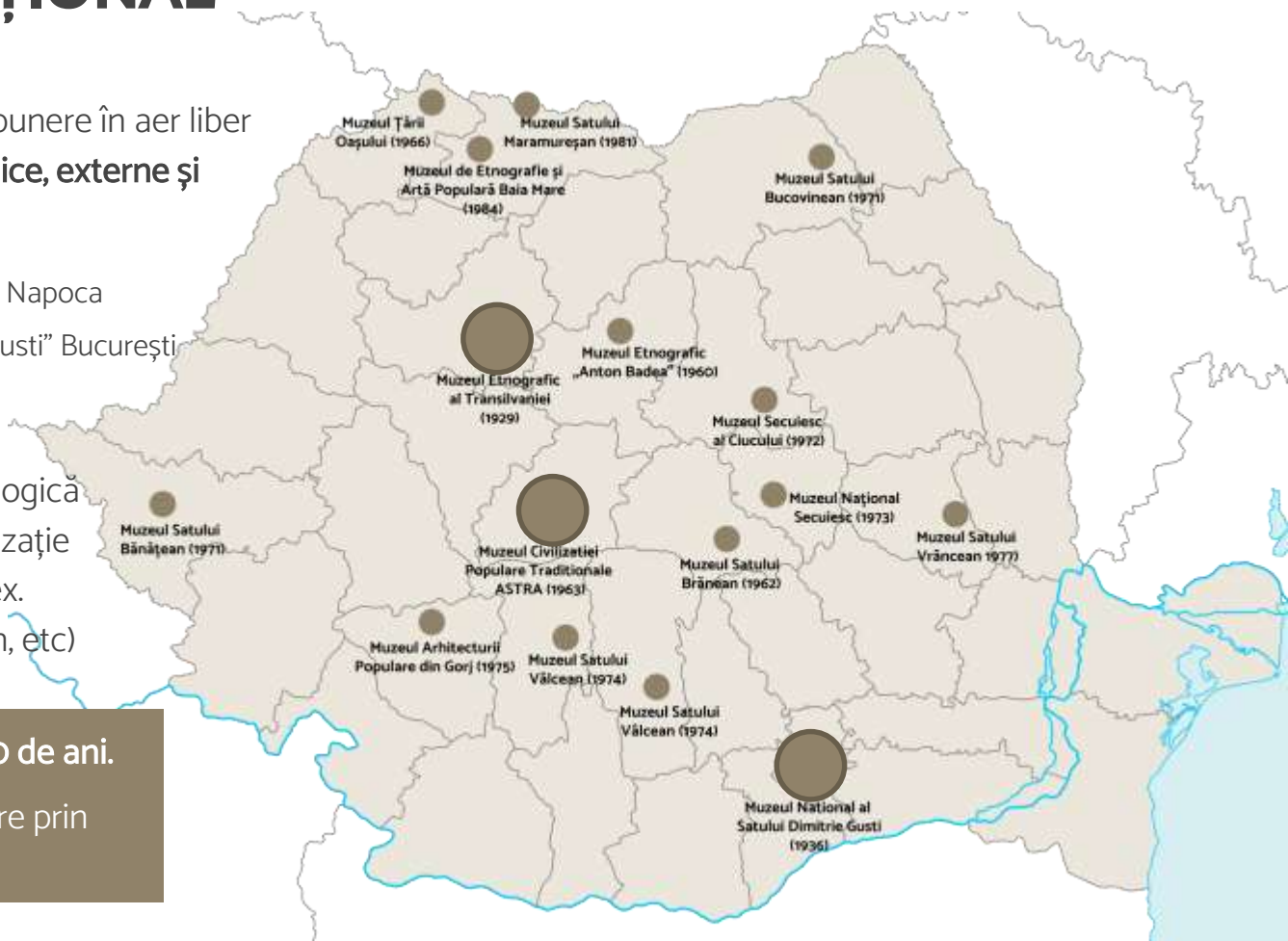
3 mari muzee etnografice cu expunere în aer liber care valorifică **planurile intra-etnice, externe și inter-etnice:**

- Parcul Etnografic „Romulus Vuia” Cluj Napoca
- Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” București
- Muzeul ASTRA din Dumbrava Sibielui

Muzee cu reprezentativitate tipologică regională a patrimoniului de civilizație și cultură populară tradițională (ex. satul maramureșean, bucovinean, etc)

Nicio investiție nouă în ultimii 40 de ani.

Pierderea patrimoniului de valoare prin **demolare** (practică continuă)

ASTRA, Sibiu

- Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA”, fondat în 1963 (deschis 1967), pe 96 de hectare: 300 de clădiri și 16,000 piese de inventar
- Muzeu de tehnică populară: abordarea sistemului ocupațional tradițional, prin ilustrarea ocupațiilor, meșteșugurilor, industriilor și a artei tradiționale
- Circa 630,000 vizitatori și beneficiari de proiecte culturale în 2019 (400,000 în 2021)
- Acțiuni culturale, punere în scenă a atelierelor meșteșugărești, animațiilor gastronomice, actelor artistice;
- Venituri (2019): cca. 1 mEUR; Proiecte cu finanțare nerambursabilă (2019): cca. 220,000 EUR

03

**CONCEPT ȘI
VALOARE**

ÎNCEPUTURILE COLECȚIEI

- Proces de **documentare și colecționare** a patrimoniului cultural început de către beneficiar acum un deceniu;
- **Cronică a multiculturalității** și relațiilor interculturale de pe teritoriul României – ex. Muzeul Secuilor (Furman) din Dornești;
- **Investiție proprie** în salvagardarea patrimoniului tradițional și a imobilelor de mare valoare arhitectonică în pericol sau planificate a fi demolate, la nivel național;
- **Inventariere a patrimoniului pierdut** ca urmare a distrugerilor sistematice ante 1989 (ex. Strada Principală din Miercurea Ciuc, stația CFR Tușnad Băi, localitatea Bezidu Nou)

PATRIMONIUL

~70,000

Patrimoniu: obiecte casnice, gospodărești și meșteșugărești, unelte și utilaje agricole, elemente arhitectonice de pe tot teritoriul României

117 (!!!)

Meserii tradiționale practicate în sate și orașe și în afara localităților, fiecare ilustrate prin ample colecții

29

Tipologii regionale și etnice: expunerea și valorificarea istoriei, culturii și etnografiei tuturor etniilor de pe teritoriul României

UNICITATE

OBIECT, MESERIE, COLECȚIE

- Ateliere de pieptănar, aurar din secolul XVIII, cofetar (singurul muzeu din țară), producător de rame pentru picturi și oglinzi, producător de sită
- Funicular de transportat lemne, mecanism de bătut piloni de pod, ș.a.

MULTICULTURALISM

- Istoria, cultura, etnografia a 19 etnii prezente pe teritoriul țării: români, maghiari, secui, sași, evrei, armeni, sârbi, croați, slovaci, cehi, bulgari, huțul, lipoveni, romi, etc.

MULTI-MILENIALISM

- Așezări gotice, slave timpurii și din epoca Arpadiană: peste 1,000 artefacte descoperite în săpătura arheologică de pe situl parcului

POVESTEA COLECȚIEI

ISTORIA ȘI VIITORUL SPAȚIULUI VITAL

CONVERGENȚĂ - COOPERARE - COMPETENȚE - COMPLEMENTARITATE

RENAȘTEREA SIMBOLURILOR URBANE PIERDUTE

1

Expoziția meșteșugărească

- 9,000 mp + 1,000 mp de curte pavată;
- Memoria distrugerilor acțiunilor de sistematizare
- Reconstrucții istorice și relocări ale imobilelor reprezentative din țară;
- Viața urbană și meseriile trecutului;
- Readucere în mentalul colectiv: olăritul, cofetăria, brutăria, tocilăria, istoria poștei și telegrafului, etc.

FERICITUL SAT BĂTRÂN

2

Satul tradițional (muzeu viu)

- 29 de gospodării „vii” (case cu anexe, porți, etc), ilustrând toate regiunile geografico-istorice;
- Multiculturalism: reprezentarea românilor, maghiarilor, secuilor, sașilor, evreilor, armenilor, romilor, etc.
- Viața satului (meserii tradiționale – ex. fierar, măcelar, hornar)

FERICITUL SAT BĂTRÂN

maecid, honnar

NATURA ȘI OMUL

3

Meserii din afara localităților

- Relația tradițională a omului cu mediul natural și interpretarea originală a „soluțiilor bazate pe natură”
- Ilustrarea și reactivarea meseriilor care au fost practicate în mod istoric în afara localităților

NATURA ȘI OMUL

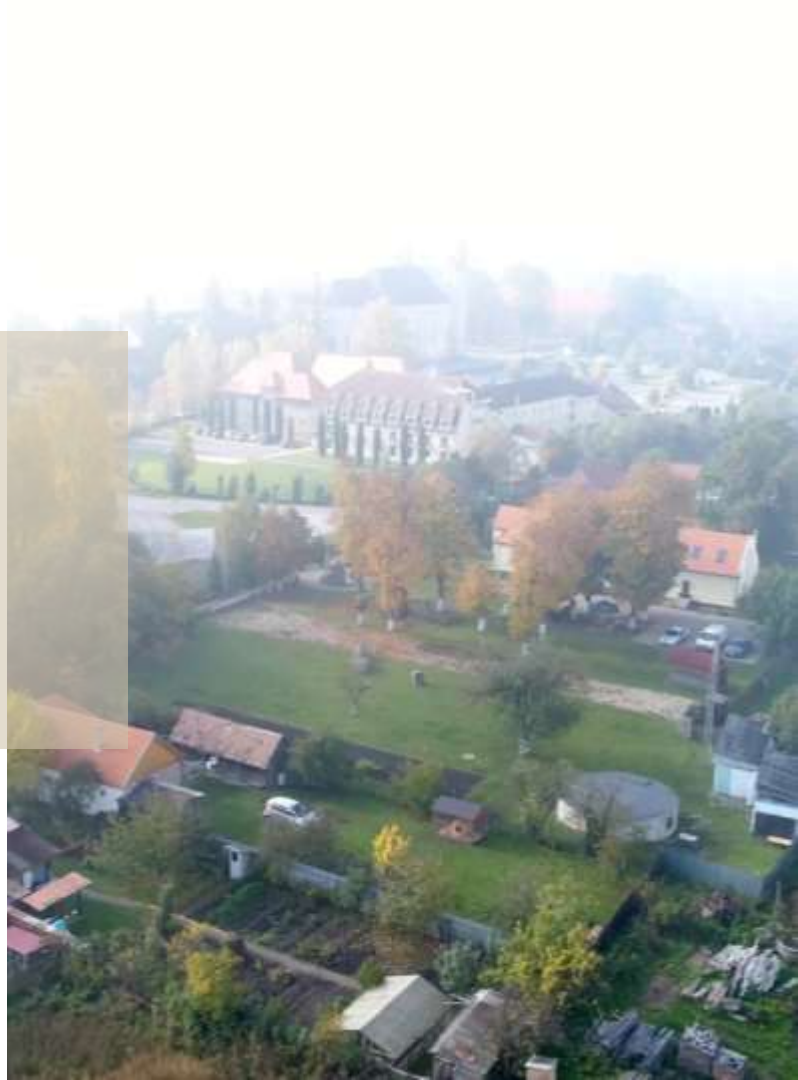

04

**PROIECT ȘI
IMPACT**

VOCAȚIA LOCULUI

- Suprafață de teren (inițial ca. 3.8 hectare) în imediata vecinătate a ansamblului Bisericii Franciscane Sfântul Petru și Pavel; colaborare cu franciscanul Bőjte Csaba;
- Extinderea sitului pentru Parcul Etnografic la ca. 5.89 hectare
- Săpăturil arheologice (parțial în zonă de protecție – sit arheologic Fodorkert): peste 1,000 complexe arheologice din sec. III-IV și XI-XIII;
- Fragmente de așezări gotice, slave timpurii și din perioada Arpadiană:
- **Muzeu de Sit** (componentă nouă integrată în ansamblul de sat tradițional)

VOCAȚIA LOCULUI

- Suprafață de teren (inițial ca. 3.8 hectare) în imediata vecinătate a ansamblului Bisericii Franciscane Sfântul Petru și Pavel; colaborare cu franciscanul Bőjte Csaba;
- Extinderea sitului pentru Parcul Etnografic la ca. 5.89 hectare
- Săpăturil arheologice (parțial în zonă de protecție – sit arheologic Fodorkert): peste 1,000 complexe arheologice din sec. III-IV și XI-XIII;
- Fragmente de așezări gotice, slave timpurii și din perioada Arpadiană:
- **Muzeu de Sit** (componentă nouă integrată în ansamblul de sat tradițional)

STADIU PROIECT

Maturitate ridicată

- Plan Urbanistic Zonal aprobat (2019)
- Proiect în fază DTAC

Indicatori

- Suprafață totală: 5.89 hectare
- POT maxim - 35%, CUT maxim - 0.6
- Centrul expo meșteșuguri - S+P+E+M

Principii

- Refolosirea maximă a substanței originale sau materiale autentice tradiționale;
- Integrarea în peisaj și teritoriu (Zona Metropolitană)
- Regenerare urbană sustenabilă pe termen lung

COSTURI: cca. 15 mil. EUR fără TVA

Jézus Hágója -
Csíksomlyói Kálvária

Capela Sfântului
Anton de Padova
Temporarily closed

Jakob Antal

PROGRAM ȘI IMPLICAȚII

- **Conservare, restaurare și cercetare:** patrimoniu unic la nivel mondial;
- **Promovare și valorificare:** bazin internațional, reprezentativitate multiculturală;
- **Educație, reinterpretare și inovare:** evenimente, școli de vară, ateliere, tehnologii noi;
- **Formare profesională și certificare:** programe în parteneriat cu universități, formare continuă, recalificare
- **Rețelizare și internaționalizare:** Parteneriate locale în domeniul promovării turismului și Horeca; parteneriate de promovare naționale și internaționale, peer to peer networks, capacitatea de a elabora și implementa proiecte cu finanțare de la Comisia Europeană
- **Marketing și fundraising**
- **Începutul activității:** 40-50 locuri de muncă, program muzeu viu, dezvoltare multi-sectorială, schimbarea modelului turistic

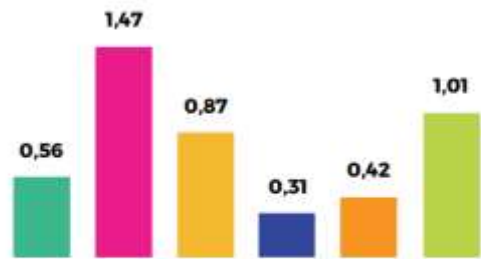
**DE CE UN PARC
ETNOGRAFIC ÎN
MIERCUREA-CIUC?**

Vitalitatea culturală

Harta 1. Indicele vitalității culturale din România (2016)

Graficul 3. Scoruri obținute pentru subindicii care au compus indicatorul de vitalitate culturală, municipiul Miercurea Ciuc (2016)

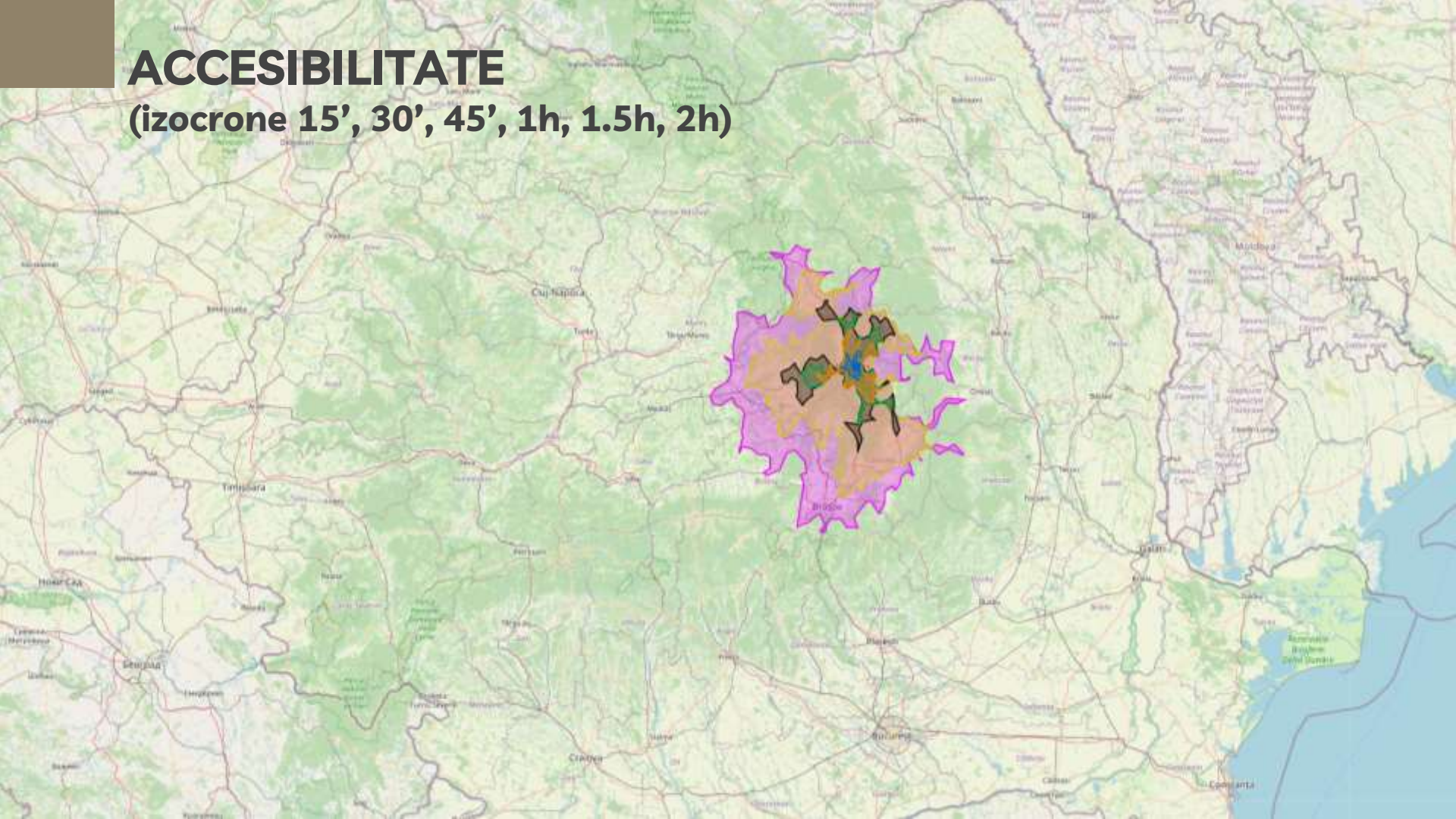
- Infrastructură culturală
- Cheltuieli bugetare pentru cultură
- Resurse umane specializate
- Participare culturală
- Industria creative
- Așezăminte culturale

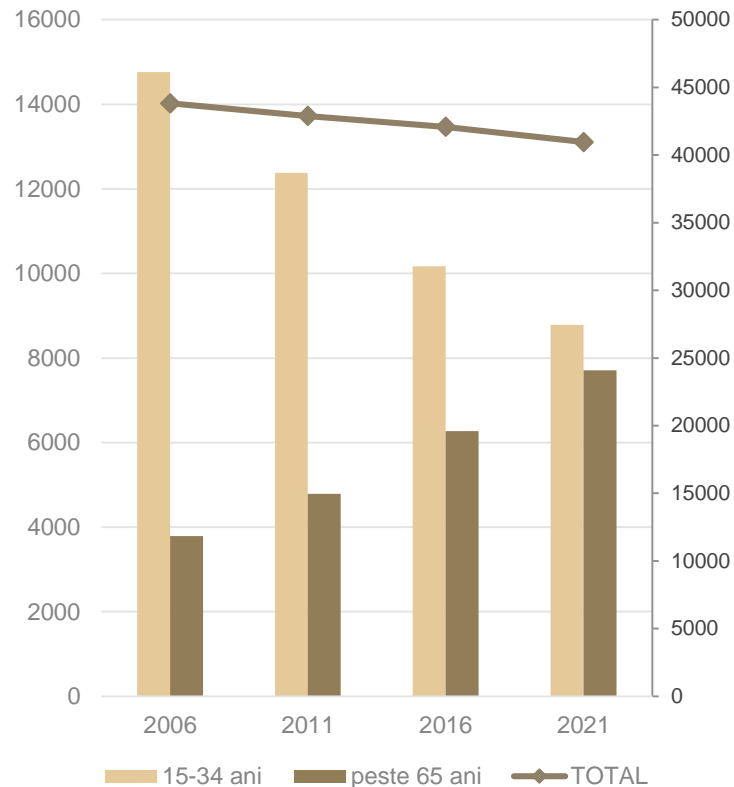
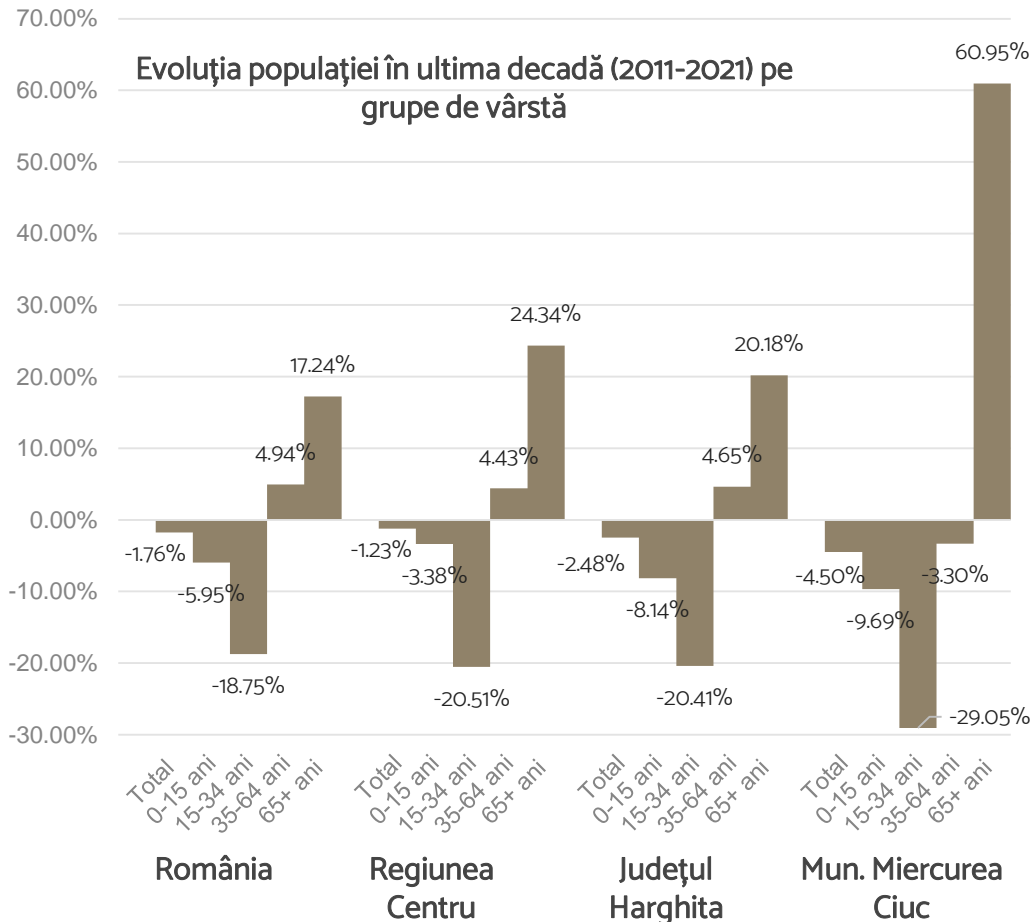
ACCESIBILITATE

(izocrone 15', 30', 45', 1h, 1.5h, 2h)

Provocări demografice

Evoluția populației în ultima decadă (2011-2021) pe grupe de vârstă

Evoluția populației tinere comparativ cu cea în vârstă, Mun. Miercurea Ciuc

IMPACT

- Regenerare urbană
- Valorificarea patrimoniului cultural multi-milenial
- Turism și atractivitate teritorială
- Dezvoltare economică sustenabilă și endogenă
- Brand local, regional și național
- Patrimoniu UNIC, generator de venit

05

PERSPECTIVE

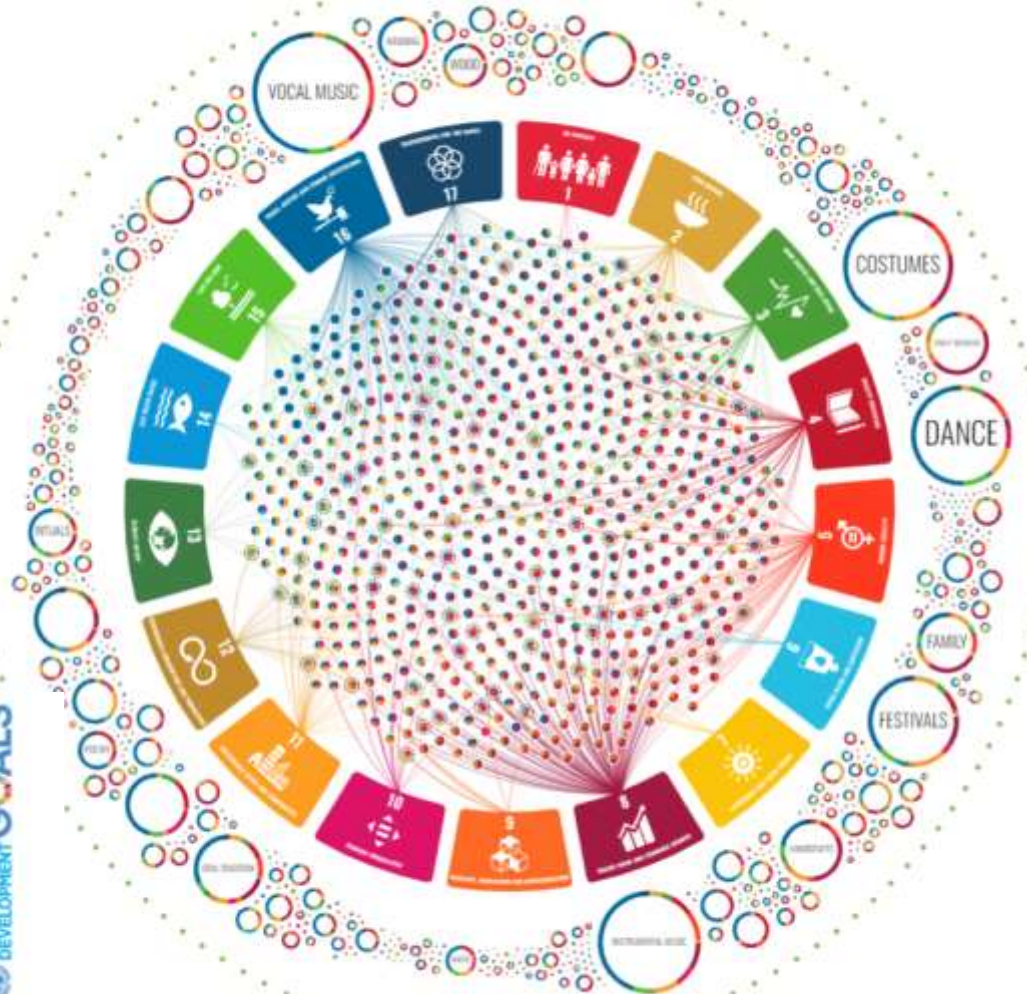
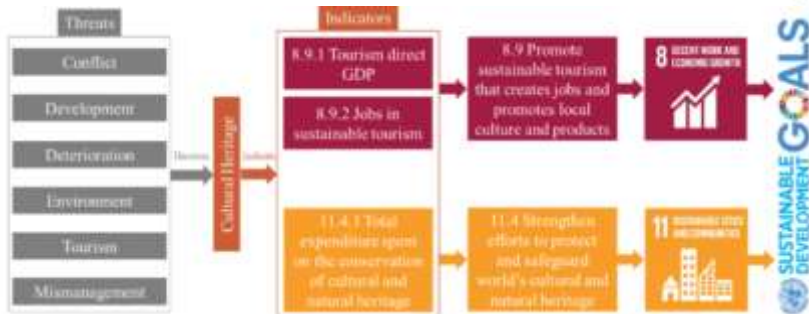
NOUA AGENDĂ EUROPEANĂ PENTRU CULTURĂ

- **Social:** valorificarea puterii culturii și a diversității culturale pentru coeziune și bunăstare socială
 - protejarea și promovarea patrimoniului cultural al Europei ca resursă comună, sensibilizarea cu privire la istoria, valorile comune și identitatea europeană
- **Economic:** sprijinirea creativității bazate pe cultură în educație și inovare, pentru locuri de muncă și creștere economică
- **Extern:** consolidarea relațiilor culturale internaționale și a cooperării în domeniul patrimoniului cultural

CULTURA ȘI ODD

- Obiectivul 11.4: Protejarea patrimoniului cultural și național
- Rol esențial în promovarea dezvoltării durabile
- Impact transversal, direct, asupra altor domenii și priorități de dezvoltare urbană și teritorială, socială, economică și de mediu

CULTURA ȘI ODD

- Obiectivul 11.4: Protejarea patrimoniului cultural și național
- Rol esențial în promovarea dezvoltării durabile
- Impact transversal, direct, asupra altor domenii și priorități de dezvoltare urbană și teritorială, socială, economică și de mediu

#CulturalDealEU

- Propunere comună Culture Action Europe, European Cultural Foundation și Europa Nostra
- Linii directoare pentru recuperarea sectorului cultural în context post-pandemic
 - Alocarea a **cel puțin 2% din EU Recovery and Resilience Facility** (care reprezintă 85% din fondul NextGenEU) pentru cultură, prin PNRR-uri;
 - Includerea culturii în Agenda 2030 și Pactul Verde European: integrare cu **New European Bauhaus** și sublinierea dimensiunii culturale a dezvoltării incluzive;
 - **Integrarea finanțării pentru cultură** în alte programe și acțiuni relevante, i.a. FC și FEDR;
 - Sprijinirea unor **noi forme de parteneriate public-private și public-filantropice**.

NOUA AGENDĂ EUROPEANĂ PENTRU CULTURĂ

Traditional crafts for the future: a new approach

TOPIC ID: HORIZON-CL2-2022-HERITAGE-01-04

Grant

General information

Topic updates

Topic description

Destination

Conditions and documents

Submission service

Topic related FAQ

Get support

Call updates

General information

Programme

Horizon Europe Framework Programme (HORIZON)

Call

[Research and innovation on cultural heritage and CCIs - 2022 \(HORIZON-CL2-2022-HERITAGE-01\)](#)

 See budget overview

Type of action

HORIZON-RIA HORIZON Research and Innovation Actions

Type of MGA

HORIZON Action Grant Budget-Based [HORIZON-AG]

Closed

Deadline model

single-stage

Opening date

20 January 2022

Deadline date

**20 April 2022 17:00:00
Brussels time**

Go back

NOUA AGENDĂ EUROPEANĂ PENTRU CULTURĂ

Traditional crafts for the future: a new approach

TOPIC ID: HORIZON-CL2-2022-HERITAGE-01-04

Grant

General information

Topic updates

Topic description

Destination

Conditions and documents

Submission service

Topic related FAQ

Get support

Call updates

Go back

#SOTEU

2023

European Year of Skills

budget overview

Finanțarea pentru patrimoniu în România

- PNRR C11 (Turism și cultură) – 0.68% din bugetul total EU Recovery and Resilience Facility (excl. traseele cicloturistice)
 - I2. Modernizarea / crearea de muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor
- **Programul Operațional Regional Centru 2021-2027**
 - Prioritatea 8: O regiune atractivă –Valorificarea potențialului economic al turismului și al patrimoniului cultural din zonele urbane;
 - Intervenții în infrastructura din domeniul cultural – crearea și dotarea de noi spații culturale multifuncționale adaptate nevoilor de dezvoltare ale sectorului cultural;
 - Dezvoltarea turismului de agrement, parcuri tematice, promovarea unor nișe turistice inovative.
- Implicații ale investițiilor eterogene în sectorul cultural:
 - Disparități între ecosistemele culturale și viteze diferite de repornire după criză
 - Impact asupra diversității culturale Europene
 - Reducerea șanselor unei cooperări culturale transnaționale pluraliste

A blacksmith wearing a white apron and a blue long-sleeved shirt is working at a large, dark, heavy-duty anvil. The blacksmith is using a tool to heat a piece of metal on the anvil, with a bright orange flame visible. The workshop is cluttered with various tools and equipment, including a hammer and a wooden handle. The background shows a rustic, industrial setting with wooden walls and a concrete floor.

Este nevoie de **resurse** și
oportunități reale ACUM.

